

Lendas - en underbar **avkrok**

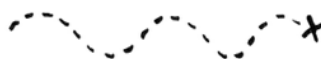
På Kretas sydkust finns en liten by invid havet. Den är belägen på en plats som var en viktig hamnstad under antiken. Från hamnen ledde en landsväg till öns huvudstad, Gortyn. Spåren av vägen finns kvar, om än svåra att upptäcka för ett otränat öga.

Byn stolthet är lämningarna av ett en gång välbesökt tempel och uppskattad rekreationsplats, helgad åt guden Asklepios. Dit vallfärdade förr människor från hela östra Medelhavet för att lindra alla möjliga åkommor. Asklepios var läkekonstens gud. Hans attribut var ormen, vilket vi påminns om när vi betraktar moderna symboler för apotek och sjukvård. Det moderna **Lendas** är trivsamt småskaligt, mindre än den antika hamnstaden. Öppna utgrävningsschakt är granne med trädgårdar och parkeringsplatser.

Och hit till den här platsen kommer fortfarande människor, märkligt nog mest svenskar och tyskar. De kommer inte över havet, som förr, utan med bil över bergskammen i norr. Vägarna är smala och vindlande. Färden bjuder på hisnande branter och fantastiska utblickar över ett mytiskt landskap.

Väl på plats i den lilla byn, invaggas besökaren snabbt i den speciella rytmen på en behaglig badort. Från utsiktspunkten på en av byns tavernor, perfekt placerad några meter från det brusande havet, framgår alla Greklands fördelar snabbt och effektivt: oliverna, vinet, salladen och, inte minst, det blåa havet, en molnfri himmel, ett svalkande vatten. Barnen leker i strandkanten och deras föräldrar ligger utsträckta i solstolarna, dåsande eller sysselsatta med tummade pocketböcker. Vid sidan om mig, i skuggan på tavernan, sitter byns gubbar och samtalat och spelar kort eller bläddrar i tidningar. Medan jag väntar på att sumpen i det grekiska kaffet ska sjunka, konstaterar jag att bilden av Grekland är identisk med den jag fått vid tidigare besök. Inget stort skiljer detta resmål - en liten stillsam ort på Kretas sydkust - från många andra platser i Grekland.

Trots att jag vet att min okulära undersökningsmetod är naiv, så kan jag inte låta bli att bli glad när jag konstaterar att nej, jag ser ingenting av den grekiska krisen. Inte heller flyktindramatiken når till dessa stränder. Det jag ser är det okomplicerade livet på en grekisk turistort. Detta enkla, okonstlade och materiellt sett inte särskilt märkvärdiga semesterliv som så många svenskar lärt sig älska genom åren. Det är ett alldeles speciellt grekiskt erbjudande, som handlar om enkelhet, lågmäldhet utan stora anspråk, och en form av avspänd naturlighet. Erbjudandet tilltalar ett svenskt kynne.

En annan nation som också älskar detta turistland är tyskarna. Dessa dagar kryllar det av tyskar här, enligt uppgift på grund av ett höstlov i Tyskland. Tyskarna håller direkt och indirekt denna lilla ort under armarna, det är uppenbart. Nyligen viftade aggressiva demonstranter i Athen med nazisymboler när Tyskland kom på tal eller när deras viktigaste allierade i Europa – Angela Merkel – var på besök. Inte särskilt rationellt kan man tycka, men människan är nu en gång för alla inte särskilt rationell.

Mina funderingar kräver bättre källor och jag får sällskap på tavernan av en svensk kvinna, som i nästan tjugo år bedrivit kursverksamhet på orten. Hon intygar att tyskarna inte far illa, att grekerna säger att "dessa tyskar känner vi ju". Mönstret är klassiskt med andra ord. På avstånd är det lätt att förakta folk, kommer de nära så lär vi oss tycka om dem.

Jag är nyfiken på om orten och dess ekonomiska liv förändrats de senaste tjugo åren. Knappast alls, berättar min svenska guide. Några tavernor har tillkommit, turistrummen har blivit lite bättre, införandet av kylskåp är ett exempel på det. Wi-fi finns nu överallt, förstås. Men inte mycket mer än så. Livet här – regionen är Kretas Norrland – är påfallande statiskt. En röst inom mig, återigen förmedlad genom ett nordeuropeiskt fördomsraster säger: förädla, effektivisera, utveckla! Men nej, så går det inte till här. Och detta är naturligtvis en avgörande poäng. Är det inte denna grekiska attityd som många nordeuropéer hatar och älskar på en och samma gång?

För den som sett sig mätt på havet eller anser sig färdig med templet, finns flera utflyktsalternativ. Ta till exempel en promenad norrut, till den halvt övergivna bondbyn på andra sidan berget. Där sitter tandlösa gubbar mediterande med radband i händerna. En tjock präst med yvigt skägg äter frukost. Eller varför inte vandra österut längs havet, till en magisk strand med övervintrade hippies och märkliga stenformationer.

Vägen går sista biten via en bäckravin, som får en att tänka på scener hos Homeros. Branten ner till den torra flodbädden är hög och hotfull. Om solen bränner, väntar en kontrastrik miljö i flodbäddens skugga där luften är sval och där det till och med finns lite grön växtlighet. Det är riktiga träd och buskar med gröna blad, vilket annars saknas nästan helt i området. Getterna tuggar överallt på snustorr macchia. De är verkliga bergsklättrare, orädda med full kontroll och svåra att upptäcka. Bara bjällrororna avslöjar deras färdväg längs bergssidan.

Grekland är underbart! Vi önskar dess prövade folk allt gott. Det blir mitt sammanfattande konstaterade innan jag lämnar tavernan för att avsluta eftermiddagen med ett dopp i libyska havet.

